

United
Nations

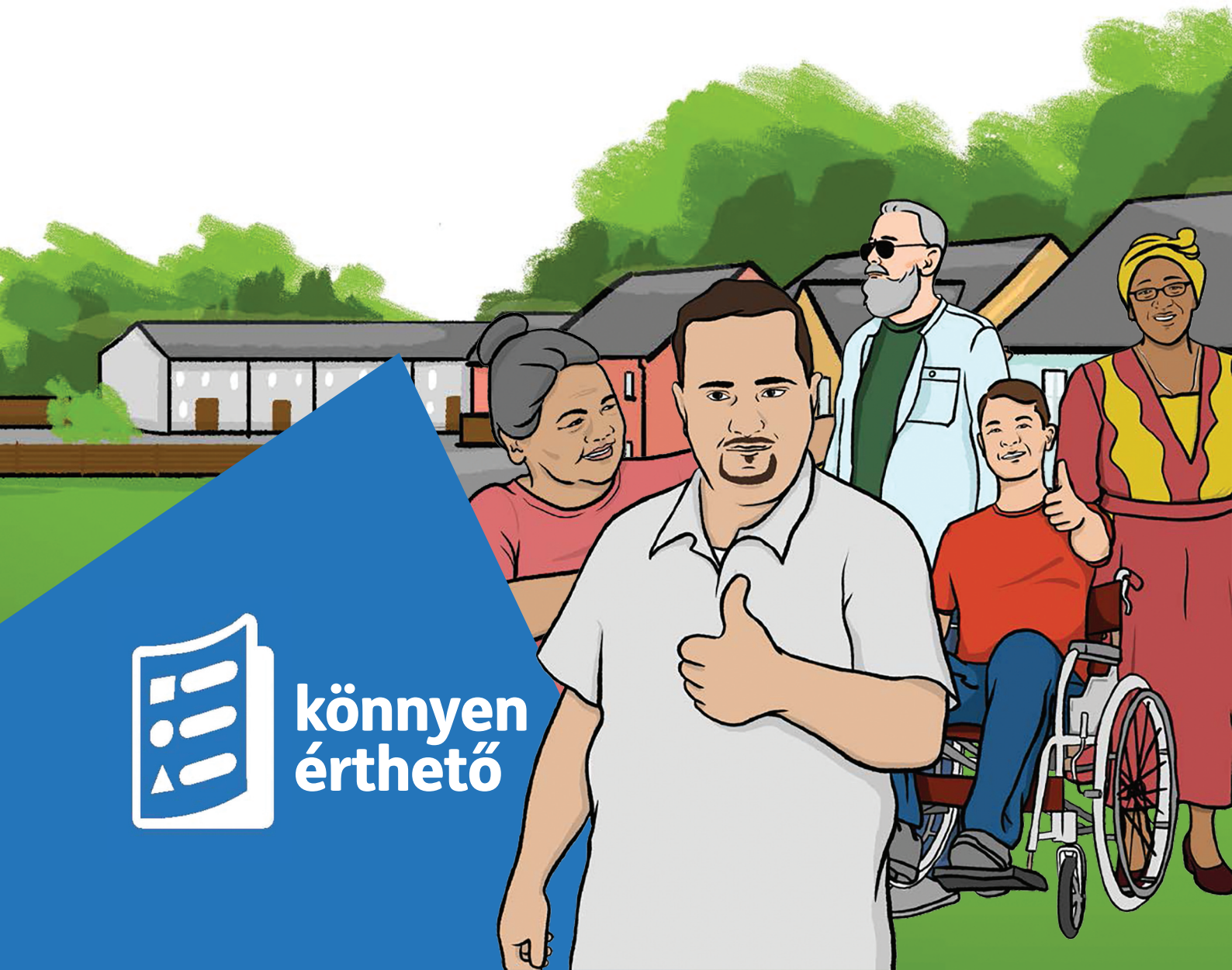
UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Kiköltözés az intézményekből

ENSZ irányelvek

könnyen
érthető

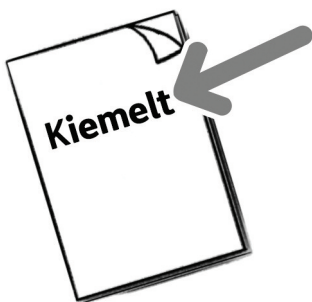

Tartalom

Oldal

Bevezető	3
.....	
Intézmények	5
.....	
Irányelvek	7
.....	
Az irányelvek betartása	10
.....	
Bizonyos csoportokkal szembeni tisztességtelen bánásmód	16
.....	
További információ	19
.....	

Ebben a könnyen érthető dokumentumban a bonyolult szavakat **vastag betűvel kiemelve** írtuk.

Használatuk után elmagyarázzuk, hogy mit jelentenek ezek a szavak.

Néhány szó [kék színű és alá van húzva](#).

Ezek linkek, amelyek

egy másik honlapra vezetnek.

A linkeken további információkat találsz.

Bevezető

A Fogyatékosággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága az **Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ)** része.

Azért dolgozunk, hogy a kormányok betartsák a **Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezményt**.

Az **Egyesült Nemzetek Szervezete** egy olyan szervezet, amelynek sok ország a tagja. Az országok együtt dolgoznak, hogy a világot biztonságosabbá és jobbá tegyék.

A **Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény** egy megállapodás. Megmondja a kormányoknak, mit kell tenniük azért, hogy a fogyatékosággal élő személyek ugyanolyan jogokkal rendelkezzenek, mint bárki más.

A **jogok** olyan dolgok, amelyek minden embert megilletnek a törvény szerint. Mint például a biztonsághoz való jog, az oktatáshoz való jog és a tisztelethez való jog.

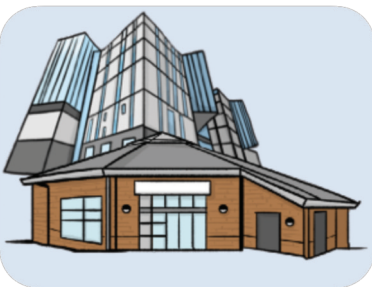

A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van az önálló élethez és a közösségükbe való befogadáshoz.

Ehelyett azonban világszerte sok fogyatékossgal élő személy lakik **intézményekben**.

Az **intézmény** olyan hely, ahol csak fogyatékossgal élő személyek élnek, a helyi a közösségüktől elzárva.

Különböző intézmények léteznek. Például kórházak és lakóotthonok.

A fogyatékossgal élő személyekkel gyakran nagyon rosszul bánnak az intézményekben.

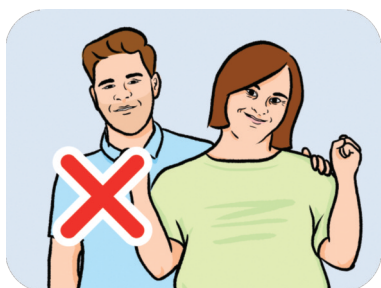

Ez a könnyen érthető dokumentum az intézményekről szól és az ENSZ irányelveiről. Leírja, hogy mit kell tenniük a kormányoknak azért, hogy a fogyatékossgal élő emberek kikerüljenek az intézményekből.

Intézmények

Ha intézményben élsz, nem ugyanazokkal a jogokkal rendelkezel, mint bárki más, mert:

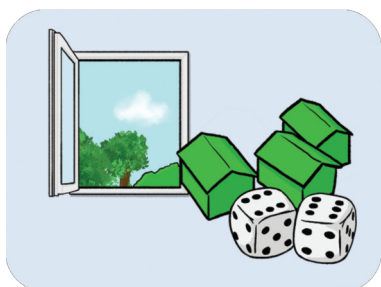
- Nem választhatod meg a segítőidet, és hogy miben kérsz támogatást.

- Nem vagy része a helyi közösségnek.

- Nem hozhatsz saját döntéseket.

- Azokat a tevékenységeket kell végezned, amelyeket az intézmény elvár tőled.

- Nem választhatod meg, hogy hol és kivel élsz.

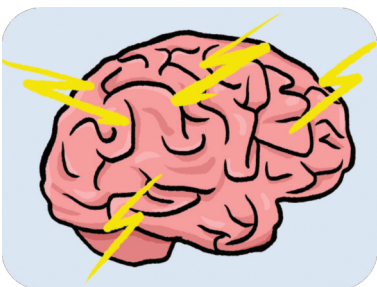

- Sok olyan emberrel kell együtt élned, akiknek ugyanaz a fogyatékságuk, mint neked.

- Gyakran kaphatsz olyan kezelést, amibe nem egyeztél bele. Például:

- Gyógyszereket, amelyek hatással vannak a gondolkodásodra vagy a viselkedésedre.

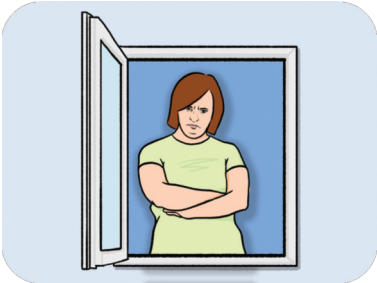

- Elektrosokk terápiát.

- Előfordulhat, hogy hosszú ideig egyedül kell lenned.

Irányelvek

Azt akarjuk, hogy a kormányok:

- Senkit ne helyezzenek intézményekbe.

- Ne építsenek új intézményeket.

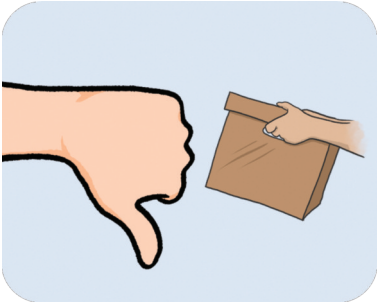
- Ne költsenek pénzt intézmények fejlesztésére vagy bővítésére.

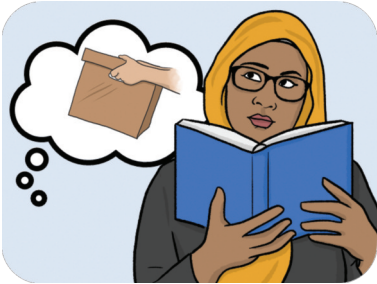
Minden intézményt be kell zárni.

Az intézményekben élő embereket segíteni kell abban, hogy kiköltözzenek a helyi közösségekbe.

Sok ország kormánya kudarcot vallott, amikor az intézményben lakó embereket ki akarta költöztetni a közösségekbe.

Ezek az irányelvek megmutatják a kormányoknak, hogyan segíthetnek az embereknek kiköltözni az intézményekből. Anélkül, hogy elveszítenék jogukat.

Az irányelveink a következők:

1. El kell törölni minden olyan törvényt, amely intézményeket támogat vagy új intézményeket hoz létre.

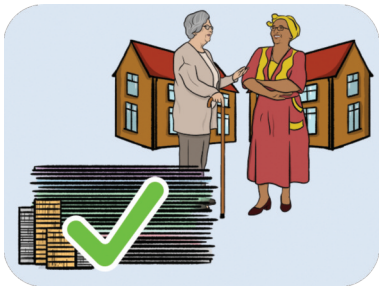

2. Meg kell szüntetni minden olyan törvényt, amely megakadályozza, hogy az emberek saját döntéseket hozzanak.

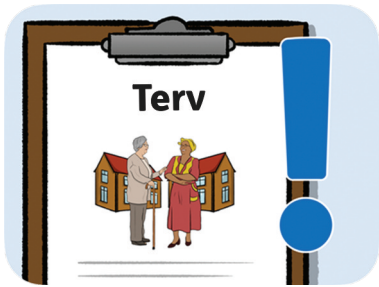

3. A kormányok ne költsenek pénzt ezekre a törvényekre és intézményekre.

4. Ehelyett a kormányoknak pénzt kell költeniük a fogyatékossgal élő személyek támogatására. Hogy segítsék őket a helyi közösségek részévé válni.

5. Amikor a kormányok a helyi közösségek segítségét tervezik, gondolniuk kell az intézményekből a közösségbe költöző emberekre is.

A kormányok feladatai:

- Gondolják át, hogy azonnal elkezdik követni ezeket az irányelveket.

- Készítsenek új törvényeket, szabályokat és terveket, amelyek segítik az irányelvek betartását.

- Költsenek pénzt az irányelvek betartására.

Az irányelvek betartása

Ha a kormányok betartják az irányelveket, az biztosítja, hogy a fogyatékossgal élő személyek:

- Ki tudnak költözni az intézményekből.

- Úgy élnek, ahogy szeretnék.

- A helyi közösségeik részei lehetnek.

Az irányelvek követésével a kormányok képesek lesznek:

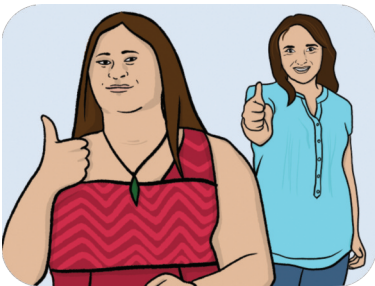
- Hagyni, hogy a fogyatékossgal élő személyek döntsenek a saját életükről.

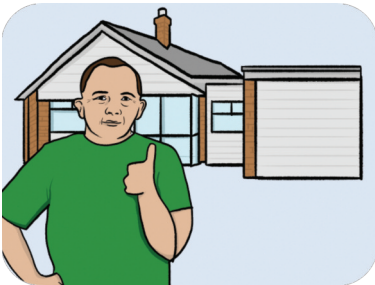
- Támogató szolgáltatásokat nyújtani a fogyatékossgal élő személyek számára a helyi közösségekben.

- Támogatni a fogyatékossgal élő személyeket abban, hogy kiválasszák és kifizessék maguknak a megfelelő gondozást vagy támogatást.

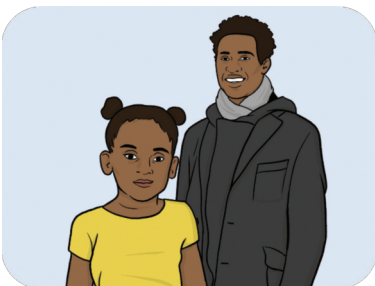
- Támogatni a fogyatékossgal élő személyeket, hogy jó életet éljenek, úgy, ahogy szeretnének.

- Megfizethető lakhatást biztosítani a fogyatékossgal élő személyek számára, amely megfelel az igényeiknek.

- Bevonni a fogyatékossgal élő személyeket és szervezeteiket a róluk szóló döntésekbe.

- Hagyni, hogy a fogyatékossgal élő személyek a családjuktól kapjanak támogatást, ha ezt akarják. Ebben az esetben a családoknak kell adni a pénzt.

- Támogatást nyújtani a fogyatékosággal élő idős emberek számára, hogy a saját otthonukban maradhassanak.

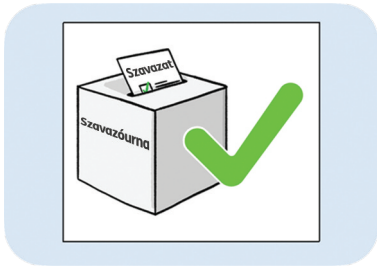
- Minden fogyatékosággal élő személynek, a számára megfelelő támogatást nyújtani.

- Gondoskodni arról, hogy a fogyatékosággal élő személyek számára könnyen használhatóak legyenek a mindennapi szolgáltatások. Például:
  - egészségügyi ellátás
  - munkahelyek
  - oktatás
  - szabadidős tevékenységek.

- Egyéni tervekkel segíteni a fogyatékosággal élő emberek kiköltözését az intézményekből. A terveknek tiszteletben kell tartaniuk az érintett emberek döntéseit.

- Gondoskodni arról, hogy a fogyatékossgal élő személyek hozzájuthanak az önálló életvitelhez szükséges összes dokumentumhoz. Ilyenek például:
  - Személyi igazolvány - igazolja, hogy ki vagy.
  - Lakcímkártya – igazolja, hogy jogosult vagy egy adott helyen lakni.
  - Választói regisztráció – igazolja, hogy szavazhatsz.
  - Foglalkoztatási szám – bizonyos országokban szükséged lehet rá, hogy munkát kapj.
  - Társadalombiztosítási kártya (TAJ kártya) – szükséged van rá az orvosi ellátáshoz vagy, hogy pénzt igényelj az államtól.
  - Fogyatékosági igazolvány – igazolja a fogyatékossgodat vagy, hogy milyen támogatásra van szükséged.

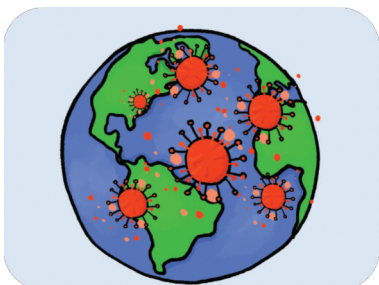
- Útlevél - ezzel utazhatsz más országokba.

- Könnyen érthető tájékoztatást nyújtani a szolgáltatásokról az intézményekből kiköltöző fogyatékos személyek számára.

- Folytassák az intézmények bezárását, akkor is, ha vészhelyzet van. Például:

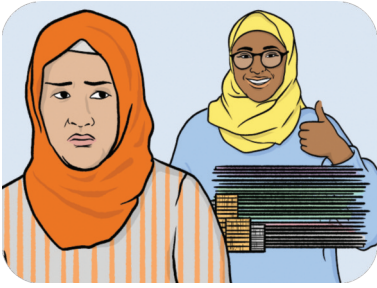
- Pandémia - amikor egy betegség az egész világon terjed.

- Természeti katasztrófa - a Föld által okozott problémák, például árvíz, hurrikán és földrengés.

- Fegyveres konfliktus - amikor harc vagy háború van.

- Pénzt, támogatást és szolgáltatásokat nyújtani mindenkinek, akit az intézményekben sérelem ért.

- Információt gyűjteni arról, hogy jól segítik-e a fogyatékossgal élő személyeket az intézményekből történő kiköltözésben.

- Jól bemutatni, hogyan segítik a fogyatékossgal élő személyeket az intézményekből történő kiköltözésben.

Bizonyos csoportokkal szembeni tisztességtelen bánásmód

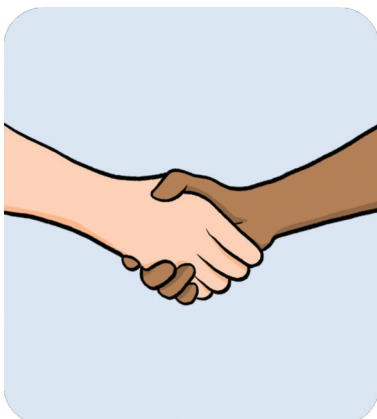
A fogyatékossgal élő személyek mind különbözőek, és a fogyatékossguk csak egy része annak, hogy kik is ők valójában.

A fogyatékossgal élő személyeket más dolgok miatt is érheti tisztességtelen bánásmód. Például a bőrük színe, koruk, nemük vagy szexuális irányultságuk miatt.

A kormányoknak gondolniuk kell arra, hogyan érinti a fogyatékossgal élő személyek bizonyos csoportjait az intézmények bezárása és az intézmények elhagyása.

A kormányoknak biztosítaniuk kell, hogy:

- Mindenkiel emberként és tisztelettel bánnak.
- Mindenkiel tisztességesen bánnak.

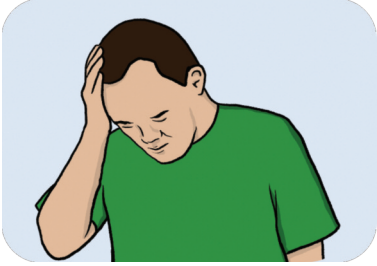

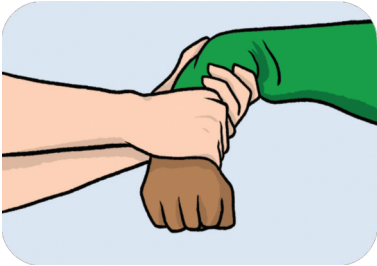
Fogyatékosággal élő nők és lányok

A fogyatékosággal élő nőket és lányokat nagyobb valószínűséggel:

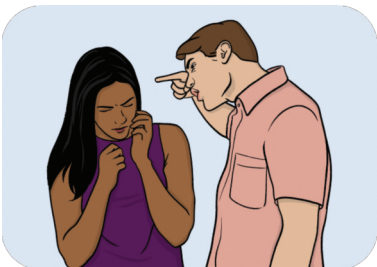
- Éri tisztességtelen bánásmód.

- Éri erőszak.

- Éri bántalmazás. Bántalmazás az, amikor valaki bánt téged, vagy rosszul bánik veled.

- Akadályozzák abban, hogy saját döntéseket hozzanak.

A kormányoknak gondolniuk kell erre, amikor az intézményeket bezárják és az emberek kiköltöznek az intézményekből.

Fogyatékosággal élő gyermekek

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy családban nőjön fel.

A kormányoknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyatékosággal élő gyermekek családban nőhessenek fel és ne intézményben.

Az intézményekben élő gyermekeket ki kell költöztetni, hogy családban nőhessenek fel, mint a többi gyermek.

További információ

Látogasd meg a honlapunkat:
<https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crpd>

Az angol nyelvű, könnyen érthető változatot az <https://www.easy-read-online.co.uk/> készítette.

A magyar nyelvű, könnyen érthető fordítást az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOÉSZ, <https://efoesz.hu/>) készítette.